

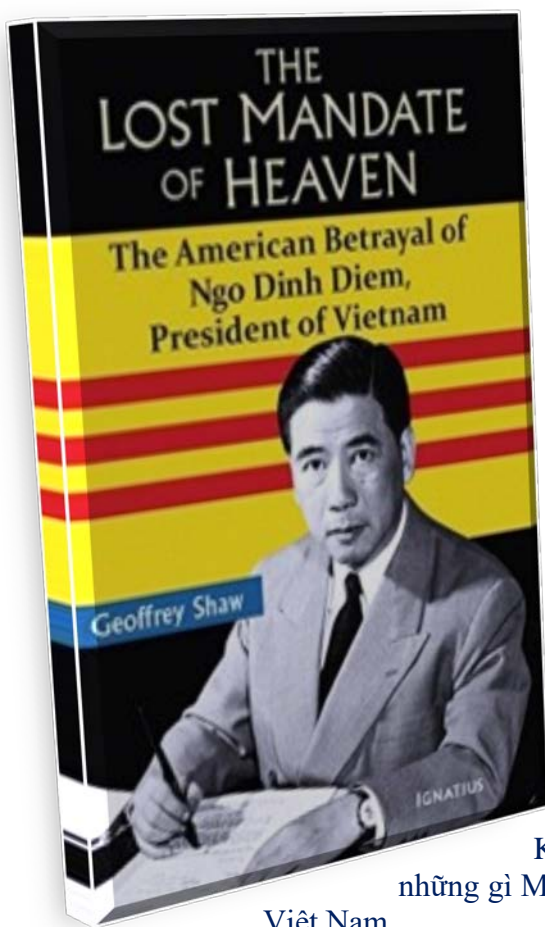
Qua tác phẩm

"The Lost Mandate of Heaven"*

Học giả Geoffrey Shaw nói gì về cái chết của cố TT Việt Nam Cộng Hòa Ngô Đình Diệm?

Trần Phong Vũ

Ngót 53 năm sau biến cố 01-11-1963, đánh dấu sự sụp đổ của nền Đệ Nhất Cộng Hòa Việt Nam cùng với cái chết thảm khốc của Tổng Thống Ngô Đình Diệm và bào đệ - ông Cố vấn Ngô Đình Nhu. Trong thời gian ấy đã có không ít sách vở bàn sâu vào sự kiện lịch sử này.

Nhưng phải chờ tới năm 2015 với tác phẩm "*The Lost Mandate of Heaven*" của học giả Geoffrey Shaw, người đọc mới thấy được những lượng giá sâu sát về căn nguyên, hệ quả và những bí ẩn của sự mất mát lớn lao này đối với dân tộc Việt Nam.

Tác giả gốc người Canada, tốt nghiệp Tiến sĩ sử học Đại học Manitoba chuyên về những vấn đề quân sự, ngoại giao của Hoa Kỳ tại Đông Nam châu Á. Ông từng là giáo sư môn sử cho American Military University. Học giả Geoffrey Shaw cho biết ngay từ năm 1991, ông đã quan tâm tới những sản phẩm chữ nghĩa có nội dung mang tính tiêu cực về chiến tranh Việt Nam. Từ đấy, ông để tâm sưu tầm tài liệu để viết cuốn sách này.

Sách dày 314 trang, khổ lớn hơn bình thường. Bìa cứng, bao ngoài in offset với khoảng giữa là lá cờ vàng ba sọc đỏ và tấm hình cổ TT Diệm. Sách do nhà xuất bản Ignatius ở San Francisco ấn hành năm 2015 với lời giới thiệu mở đầu của James V. Schall, SJ, giáo sư Danh dự Đại học Georgetown. Nội dung tác phẩm gồm 13 chương, trong đó ba chương 7, 8 và 9 nói về những trao đổi gay gắt giữa Đại sứ Frederick Nolting ở Sài Gòn khi ấy và những viên chức cao cấp Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ, trong số có ông Hilsman, Harriman, kể cả Thượng Nghị sĩ Mansfield, những nhân vật được coi là đã về hòa với báo giới ở Hoa Thịnh Đốn để lèo lái TT Kennedy khiến vào phút chót ông ngã theo giải pháp xoay lưng lại với những gì Mỹ đã cam kết với TT Diệm, người đã có công khai sinh nền Cộng Hòa Việt Nam.

Điểm cần lưu ý là tác giả đã dành tới 40 trang để liệt kê hàng trăm nguồn tư liệu giá trị tham khảo để dẫn tới những kết luận trong cuốn sách của ông.

Là một chuyên gia về chiến tranh, nhưng gần như tác giả cố tránh đề cập tới vấn đề chiến sự để chú trọng vào khía cạnh chính trị và những vận động trong bóng tối ở Sài Gòn, ở Hoa Thịnh Đốn dẫn tới điều ông muốn nói là chủ trương sát hại TT Ngô Đình Diệm là căn nguyên làm tắt đi một "Sứ Mệnh Thiên Sai" mà người khai sáng nền Cộng Hòa Việt Nam đã lãnh nhận do ảnh hưởng sâu xa từ Khổng Giáo được truyền thừa từ thân phụ là Thượng Thư Ngô Đình Khả.

Trong bài điểm sách ngắn này, chúng tôi căn cứ nhiều vào phần Kết Luận của tác giả và lời giới thiệu mở đầu của James V. Schall, SJ.

Tác giả đã dành trọn hơn bốn trang của phần kết để đưa vào những tiếng nói khác với những gì dư luận người Mỹ muốn nghe trước và sau biến cố 01-11-1963. Mở đầu, tác giả ghi lại câu nói với nội dung bị phẫn, buồn bực của Rufus Phillips, một nhân viên CIA, người từng gặp ông Diệm vài ngày trước cuộc chính biến. Khi vừa bước vào Dinh Gia Long hôm biến cố xảy ra, ông ta nói:

“Tôi chỉ muốn ngồi xuống mà khóc. Và tôi vô cùng tức giận khi được tin ông ta đã bị giết chết... Thật là một quyết định ngu xuẩn và lạ Chúa tôi, chúng ta sẽ phải trả giá, họ sẽ phải trả giá, mọi người sẽ phải trả giá” (trang 269.)

Tác giả đề cập tới cảm tình của Phó TT Johnson dành cho cá nhân TT Ngô Đình Diệm, người ông tin tưởng là có đủ tài năng và đức độ để thành công trong việc lãnh đạo Việt Nam trong cuộc tranh thắng với CS Bắc Việt. Theo tác giả, vào thời gian ấy, ông Johnson luôn chống lại âm mưu loại bỏ giải pháp NĐD. Vì thế khi nghe tin ông Diệm bị ám sát ông hết sức đau lòng và không che dấu lòng khinh bỉ đối với những kẻ đã nhúng tay vào chuyện bi ối đó. Năm 1966, sau khi đắc cử Tổng Thống, trong một cuộc điện đàm, ông Johnson đã tâm sự với Thượng nghị sĩ Eugene McCarthy sự thật về những gì chính quyền Kennedy đã thực hiện đối với ông Diệm vào năm 1963.

Ông nói:

“Chúng ta đã giết ông ta. Chúng ta đã đồng lòng và tập hợp một đám du thủ du thực khôn nạn để ám sát ông ta. Giờ đây, chúng ta thực sự không còn một sự ổn định chính trị nào kể từ khi đó” (cùng trang).

Vào năm 1966, William Colby cũng có sự nhận định tương tự đối với tác giả khi tâm sự rằng sau khi ông Diệm bị giết, miền Nam Việt Nam đã không bao giờ vực trở lại được nữa. Vào ngày 05 tháng 11 năm 1963, bà Ngô Đình Nhu tuyên bố trong một cuộc họp báo:

“Những ai có người Mỹ là đồng minh thì không cần có kẻ thù nào nữa... Tôi có thể tiên đoán với tất cả quý vị rằng câu chuyện về Việt Nam chỉ mới là phần mở đầu...” (cùng trang 269).

Geoffrey Shaw xác nhận tính cách tiên tri qua lời tuyên bố kể trên của bà Ngô Đình Nhu. Vẫn theo tác giả, cuộc đảo chánh gần như ngay lập tức làm tiêu tan mọi gắn kết ban đầu trong đám tướng lãnh VN. Giết ông Diệm, họ cũng đồng thời đánh mất hết các cơ may của chính mình để có thể điều hành đất nước một cách hiệu quả. Tướng Trần Văn Đôn ngay sau đó đã bắt hòa với tướng đồng chủ mưu Dương Văn Minh. Sau này ông Đôn thú nhận người ra lệnh giết ông Diệm mười phần chắc chín chỉ có thể là ông Minh. Tướng Đôn kể lại với sử gia George McTurnan Kahin rằng nếu hai ông Diệm và Nhu không bị sát hại thì chỉ trong vòng ba tháng, người Mỹ sẽ loại bỏ Dương Văn Minh và các tướng lãnh khác. Sau đó sẽ nhẹ nhõm trao quyền lại cho hai anh em TT Diệm.

Tác giả ghi tiếp: năm 1964, cựu Đại sứ Frederick Nolting xin rời bỏ Bộ Ngoại Giao nhằm phản đối cuộc đảo chánh tại miền Nam Việt Nam. Ông trích một đoạn từ lá thư ngắn của ông Nolting gửi Tổng Thống Johnson ngày 25-02-1964:

“Hôm nay tôi đã gửi về Bộ Ngoại Giao lời yêu cầu chấp thuận cho tôi được rời khỏi ngành ngoại giao để nhận một công việc mang tính tư nhân. Tôi không phủ nhận rằng quyết định của tôi là do sự bất bình nghiêm trọng đối với các hành động có liên quan đến VN vào mùa thu năm ngoái, với những hậu quả xấu người ta có thể tiên đoán được. Tôi cũng không phủ nhận rằng tôi không cảm thấy thoải mái khi còn dính dáng đến Bộ Ngoại Giao kể từ khi tôi từ Việt Nam trở về” (trang 270).

Ông tin rằng giờ đây người ta đã thấy rõ là sau vụ sát hại anh em TT Diệm mọi chuyện đã đi từ xấu đến tệ hại: 57 ngàn sinh mạng người Mỹ, tám năm bất hòa trong nội bộ Mỹ quốc, nợ nần quốc gia chồng chất cao ngệu, và nạn lạm phát đã gieo đau khổ xuống cho chúng ta trong suốt thập niên 1970. Ông quy kết là chính các hành động sai lầm của chính quyền Kennedy đã tạo ra mọi chuyện.

Tướng Harkins và vị cựu đại sứ trong các cuộc trao đổi thư từ sau đảo chánh đã chỉ trích Hilsman, Harriman, và báo giới Hoa Kỳ về những sai lầm tại miền Nam Việt Nam. Chẳng hạn vào ngày 27 tháng 3 năm 1964, trong một lá thư chia buồn về chuyện từ chức của ông Nolting, Harkins đã nói với vị cựu Đại sứ VN rằng việc loại bỏ ông Diệm đã làm cho chương trình chống du kích bị thụt lùi lại khoảng 10 tháng trời và ông trách giới truyền thông Mỹ đã đóng góp một phần lớn vào chuyện này:

“Như ngài đã biết, giới báo chí đã chống phá ông Diệm từ tháng 6 và tháng 7 năm ngoái, và gần như đã vô hiệu hóa ông ta” (trang 271).

Nolting đã hồi đáp Harkins vào ngày 7 tháng 4 năm 1964 và cho biết rằng ông cùng vợ là Lindsay đã suy ngẫm lại tấn thảm kịch về những gì đã xảy ra đối với ông Diệm và ông Nhu quá nhiều lần đến độ muốn phát điên. Trong lời phân tích cuối cùng, ông tin rằng sự lật đổ chính quyền Ngô Đình Diệm là điều không thể tránh khỏi vì sự hiện diện của những kẻ chủ chốt trong Bộ Ngoại Giao Hoa Kỳ vào lúc đó:

“Ngoài các chuyện khác, họ đã cung cấp cho báo chí những điều mà ngài và tôi đã được ủy nhiệm để chống lại – chẳng hạn cái giọng điệu, chúng ta không thể thắng được nếu còn Ngô Đình Diệm...” (trang 271).

Trong một lá thư viết tay cho Nolting vào năm 1971, Harkins đã điếm mặt Harriman, Hilsman, Thượng nghị sĩ Mansfield, và báo giới Hoa Kỳ là những nhân tố chính dẫn tới cái chết oan khuất của người khai sinh nền Cộng Hòa Việt Nam, góp phần phá hoại chính sách của Mỹ tại Đông Nam Á. Bàn bạc trong tác phẩm, Geoffrey Shaw cũng gián tiếp nêu lên ý tưởng: nếu TT Diệm và Đệ Nhất Cộng Hòa Việt Nam không bị bức tử 53 năm trước, hẳn rằng Việt Nam ngày nay đã khác.

Trong lời giới thiệu mở đầu tác phẩm từ trang 9 đến trang 15, James V. Schall, Giáo sư Danh Dự trường Đại học Georgetown viết:

“Cuốn sách của tác giả Shaw chứa đựng nhiều dữ liệu trình bày các diễn tiến dẫn đến sự giết hại một vị lãnh tụ vĩ đại của VNCH, một người mà sự lãng mạ bất công của giới truyền thông Hoa Kỳ đã nói lên một sự ngu xuẩn gần như không thể tưởng tượng nổi. Người ta không đếm xỉa gì đến sự thật” (trang 11).

Vẫn theo người giới thiệu tác phẩm thì điều mỉa mai là:

“Shaw đã chứng minh, TT Diệm không bị giết bởi bọn Bắc Việt, ngược lại, ông còn được họ kính trọng. Dĩ nhiên họ muốn loại trừ ông vì họ biết ảnh hưởng quan trọng của ông đối với dân chúng Việt Nam. Nhưng họ khá ngạc nhiên khi thấy rằng, với sự thông đồng của Mỹ, một viên tướng phản phúc VNCH lại thực hiện điều đó dùm họ... TT Diệm, nhân vật có khả năng ngăn chặn chiến thắng của họ nhờ đã xây dựng được một VNCH hùng cường, lại bị loại bỏ bởi sự xúi bẩy của những kẻ tự xưng là bạn của ông. Điều trớ trêu này quả thật là hết sức sâu thẳm” (trang 11).

Cho đến nay (2015) sau 53 năm biến cố tệ hại ấy, những điều lên án TT Diệm kỳ thị Phật Giáo trở thành khó tin. Ngoài sự kiện bản Phúc Trình của phái đoàn Quốc Tế và liên phái Phật Giáo bị ếm nhem và chỉ được công bố sau ngày 01-11-1963, nhiều tài liệu xuất xứ từ những Phật Tử đã cho thấy như vậy. Nó chứng minh không những Đệ Nhất Cộng Hòa Việt Nam không kỳ thị mà còn hỗ trợ Phật Giáo không ít, không chỉ Giáo Hội Phật Giáo trong nước thời ấy mà cả với các tín đồ Phật Giáo Tây Tạng. Trong một bài viết mới đây, nhà văn Trần Trung Đạo, một trí thức Phật Giáo đã công khai trưng dẫn những tài liệu xuất xứ từ chính quyền Ấn cho hay, vào những năm tháng đầu theo chân đức Đạt Lai Lạt Ma lưu vong, các tín đồ Phật Giáo Tây Tạng ở Ấn đã được TT Ngô Đình Diệm gửi cứu trợ hơn 1.000 tấn gạo.

Đề cập vấn đề tự do tín ngưỡng dưới thời TT Diệm, James V. Schall viết:

“Không ai có thể công kích các thành tích bình đẳng tự do tín ngưỡng của ông Diệm. Sau chiến tranh, chính Hà nội đã thừa nhận là các nhà sư tự thiêu nhằm thách thức các chính sách chống Phật giáo của ông Diệm chẳng qua là các cán bộ của họ hoạt động trong một số nhỏ chùa chiền tại Việt Nam” (trang 13).

Schall viết tiếp: “Shaw đã tiết lộ là sau khi sát hại anh em TT Diệm, người Mỹ tưởng có thể tìm được người xứng đáng để thay thế. Nhưng họ đã hoài công. Điều khiến dư luận bàng hoàng là cái phương cách mà những con người chân chính đã bị giết hại chính trên đất nước mình khi những kẻ xấu bắt chước lẫn ranh mà Socrates đã khẳng định là một hành động xấu không bao giờ có thể được coi là hợp lý. Và một khi lẫn ranh này đã bị vượt qua và một chế độ mới mặc nhiên được thiết lập thì cái chế độ này sẽ tự thấy không cần phải tuân theo một nguyên tắc đạo lý nào nữa.”

BOOK SIGNING

GEOFFREY SHAW'S

THE LOST MANDATE OF HEAVEN
THE AMERICAN BETRAYAL OF NGO DINH DIEM,
PRESIDENT OF VIETNAM

ON SUNDAY APRIL 3, 2016
FROM 2:00PM - 5:00PM AT THE

VIETNAMESE CATHOLIC CENTER
1538 CENTURY BLVD SANTA ANA, CA 92703

MEET THE AUTHOR

"The Vietnam War need not have been lost"
James V. Schall, S.J. Professor Emeritus,
Georgetown University

"This masterpiece will likely emerge as the definitive work on this troublesome subject"
William L. Stearnman, Ph.D.

"This book is essential reading"
Thomas A. Marks, Ph.D.

"A remarkable book that finally sets the record straight"
Admiral (ret.) John M. Poindexter, US Navy

"Any serious student of Vietnam War must read this book"
Col.(ret.) Andrew R. Finlayson, USMC

"A remarkable detailed, well-researched, and well-written book about President Diem"
Nghia M. Vo, Director of SACI

Ignatius press

Nơi bìa sau tác phẩm ghi lại những lời khen ngợi nhiệt tình của nhiều trí thức, tướng tá HK dành cho tác giả. Hầu hết đều coi đây là một tác phẩm không thể bỏ qua.

Trong số này có Đô Đốc Hải Quân Mỹ John M. Poindexter, Đại Tá Hải quân Andrew R. Finlayson, tác giả “Killer Kane”, TS Thomas A. Marks, tác giả “Maoist People’s War in Post-Vietnam Asia”, Mark Moyar, tác giả “Triumph Forsaken: The Vietnam War 1954-1965”...

TPVũ – Một ngày thượng tuần tháng 3-2016

***Tạm dịch: “Thiên Mệnh Bị Đánh Mất”**

Được biết, hôm Chúa Nhật, ngày 03-04-2016, tác giả Geoffrey Shaw từ Canada đã qua Hoa Kỳ để ra mắt tác phẩm của ông tại Trung Tâm Công Giáo Việt Nam, Giáo Phận Orange, California, Hoa Kỳ. Buổi sinh hoạt này có sự phối hợp của nguyệt san Diễn Đàn Giáo Dân và một số tổ chức trong cộng đồng. Hiện diện trong buổi ra mắt sách, ngoài cố GM Mai Thanh Lương còn có bà Nguyễn Thu Hồng bào muội cố HY Nguyễn Văn Thuận và đông đảo quý nhân sĩ trí thức và giới truyền thông địa phương.

